

“Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20)

Numărul 160 (2017), **Duminica a 5-a după Paști**
(a Samarinenței)

Evanghelia: Ioan 4, 5-42*

În vremea aceea a venit Iisus la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacob i l-a dat lui Iosif, fiul său; și era acolo fântâna lui Iacob. Iar Iisus, ostenit de călătorie, s'a așezat lângă fântână; era ca la al șaselea ceas.

Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: „Dă-Mi să beau!” Că ucenicii Săi se duseseră în cetate să cumpere merinde. Femeia samarineancă l-a zis: „Cum!, tu, care ești iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă...?” – Pentru că Iudeii nu au amestec cu Samarinenii –. Iisus i-a răspuns, zicând: „Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel care-ți zice: Dă-Mi să beau!, tu ai fi cerut de la El, și El ți-ar fi dat apă vie”. Femeia i-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, iar fântâna este adâncă; de unde dar ai apa cea vie? Ești tu cumva mai mare decât părintele nostru Iacob, care ne-a dat această fântână, și el însuși a băut din ea, ca și fiii lui și turmele lui?” Iisus, răspunzând, i-a zis: „Tot cel ce va bea din apa aceasta, iarăși va înseta; dar cel ce va bea din apa pe care Eu i-o voi da, nu va mai înseta în veac, că apa pe care i-o voi da Eu se va face într'însul izvor de apă sălțătoare spre viață veșnică”. Femeia l-a zis: „Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot”. Iisus i-a zis: „Du-te și cheamă-l pe bărbatul tău și vino aici”. Femeia l-a răspuns, zicând: „N'am bărbat”. Iisus i-a zis: „Bine-ai zis că nu ai bărbat, că cinci bărbați ai avut, iar cel pe care-l ai acum nu-ți este soț. Pe aceasta adevărat ai spus-o”.

Femeia l-a zis: „Doamne, văd că Tu ești profet. Părinții noștri s'au închinat pe muntele acesta, dar voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm”. Și Iisus i-a zis: „Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui. Voi vă închinați la ceea ce nu știți; noi ne închinăm la ceea ce știm, pentru că de la Iudei este mântuirea. Dar vine ceasul, și acum este, când adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și în adevăr; că astfel sunt închinătorii pe care Tatăl îi caută. Duh este Dumnezeu, și cei

*)Texte preluate din ediția jubiliară a Sfântului Sinod, 2000, citată pe scurt: Biblia Bartolomeu

ce I se închină trebuie ca'n duh și'n adevăr să I se închine". I-a zis femeia: „Știm că vine Mesia Care Se cheamă Hristos; când va veni El, pe toate ni le va spune". Iisus i-a zis: „Eu sunt, Cel care-ți grăiește".

Și atunci au venit ucenicii Săi. Și se mirau că vorbea cu o femeie. Dar nimeni nu l-a zis: „Ce întrebi?", sau: „Ce vorbești cu ea?" Iar femeia și-a lăsat găleata și s'a dus în cetate și le-a zis oamenilor: „Veniți să vedeți un om care mi le-a spus pe toate câte le-am făcut! Nu cumva acesta este Hristosul?" Și au ieșit din cetate și veneau spre El. Între timp, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: „Învățătorule, mănâncă!" Iar El le-a zis: „Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o știți". Ziceau deci ucenicii între ei: „Nu cumva l-a adus cineva să mănânce?...". Iisus le-a zis: „Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M'a trimis și să-I împlinesc lucrarea. Nu ziceți voi că mai sunt patru luni și vine secerișul? Iată, vă spun: Ridicați-vă ochii și priviți holdele, că sunt albe pentru seceriș. Iar cel care seceră primește plată și adună roadă spre viața veșnică, pentru ca împreună să se bucure, și cel ce seamănă, și cel ce seceră. Că întru aceasta se adevărește cuvântul că altul este semănătorul și altul secerătorul. Eu v'am trimis să secerați unde nu voi v'ați ostenit; alții s'au ostenit, și voi ați intrat în osteneala lor".

Și mulți Samarineni din cetatea aceea au crezut în El pe temeiul cuvântului femeii care mărturisea: „Mi le-a spus pe toate câte le-am făcut". Deci, când au venit la El, Samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Și a rămas acolo două zile. Și mult mai mulți au crezut pe temeiul cuvântului Său, iar femeii îi ziceau: „Credem nu numai pe temeiul cuvântului tău; noi înșine am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii".

Numai ce iese din inimă merge în inimă

Părintele Dumitru Stăniloae

“Duh este Dumnezeu și cel ce se închină Lui se cade să I se închine cu Duhul și cu adevărul”. (Ioan IV, 24)

Mântuitorul învață prin aceste cuvinte pe femeia samarineancă - și prin ea pe noi toți - că nu locul contează când se aduce închinare lui Dumnezeu, ci modul în care se aduce. A spune că numai într-un anumit loc se poate aduce închinare lui Dumnezeu, înseamnă a socoti că Dumnezeu este numai în acel loc, deci că Dumnezeu este marginal și trupesc. Or, Mântuitorul Iisus îi spune femeii că Dumnezeu nu este trup, ci Duh, și de aceea nu Se află numai într-un singur loc, ci pretutindeni; aşadar, oriunde ne poate auzi și primi rugăciunea. (...) El a adăugat și o învățătură despre modul cum trebuie să-I aducem închinare lui Dumnezeu. Închinarea noastră trebuie să fie “în Duh și Adevăr” — a spus Mântuitorul. Acestea sunt cuvinte mari, cuvinte pline de înțeles dumnezeiesc. Nimeni nu poate scoate la arătare tot înțelesul lor; de aceea, ne vom mulțumi și noi să punem în lumină numai câte ceva din bogatul lor conținut.

Omul, înainte de Hristos, nu-și dădea ființa sa lui Dumnezeu când se închina, ci dădea o parte din bunurile sale exterioare, **dar lui Dumnezeu îi este mai scump sufletul nostru, inima noastră, ființa noastră.** Mai mult se dă omul lui Dumnezeu prin sufletul său decât prin anumite lucruri exterioare ale sale. Prin aceasta, Domnul Hristos a adus oamenilor o nouă ușurare în închinarea ce o aduc lui Dumnezeu. Este o ușurare care face și ea cu puțință închinarea în orice clipă și în orice loc. Hristos ne-a scăpat de drumuri și de cheltuieli mari, pentru ca să-l aducem închinare. În schimb, ne cere să ne dăruim ființa noastră întreagă, iar aceasta este spre cel mai mare folos al nostru, căci Dumnezeu Se sălășluiește astfel în toate cutele ființei noastre, curățind-o de toate gândurile și faptele urâte și întărindu-ne spre cele bune, adică sfințindu-ne. **Noi am scăpat astfel de jertfele exterioare ale animalelor, dar încă suntem de multe ori robii altei închinări externe. Noi nu ne rugăm în duh atunci când ne rugăm numai cu buzele, căci a ne ruga "cu duhul" înseamnă a ne ruga cu cele dinlăuntru ale noastre, cu simțirea noastră, cu gândul că vorbim cu Dumnezeu, că suntem în fața Lui.** (...) Cineva a spus: numai ce iese din inimă merge în inimă. Cine nu se roagă din inimă nu are în cuvintele sale, în ființa sa iradierea care să meargă la inima lui Dumnezeu și la inima celor din jur. (...)

Dar Mântuitorul ne cere să ne rugăm și "în adevăr" sau "cu adevărul". Aceasta înseamnă în primul rând să știm cum ne rugăm, iar în al doilea rând să știm ce să cerem în rugăciunea noastră. **De câte ori nu întâlnim credincioși și mai ales credincioase care nu știu cui se roagă și cer lucruri necuvenite. Dumnezeu pentru aceștia nu are o față lămurită, e ca o putere oarbă pe care trebuie s-o silești prin gesturi și cuvinte ciudate, lipsite de înțeles ca să ți se împlinească o poftă oarecare, un interes egoist,** să se dea la o parte o piedică din calea îndeplinirii plăcerilor tale, din calea unor succese exterioare, a izbândirii asupra unor semeni, numai ca să te poți arăta mai tare ca ei. În toate acestea, religia se confundă cu un fel de vrăjitorie și omul nu iese din aceste fapte cu nici un folos pentru îmbunătățirea lui sufletească și pentru mântuirea lui. Crediciosul trebuie să știe că Dumnezeu este Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Că Tatăl a trimis dintr-o nețărmurită iubire față de noi pe Însuși Fiul Său Unul Născut în lume; că acesta a luat trup și suflet omenesc, că S-a răstignit din aceeași iubire față de noi, pentru iertarea păcatelor noastre, că a înviat, asigurându-ne și nouă la sfârșitul timpului învierea pentru vecie; că până suntem pe pământ ne conduce prin Duhul Său cel Sfânt pe un drum de îmbunătățire și desăvârșire neîncetată, de iubire de Dumnezeu și de oameni ca să devenim vrednici de împărăția veșnică a iubirii.

Acestea trebuie să le știm și să le cerem. Să rugăm pe Dumnezeu pentru mântuirea noastră și pentru creșterea puterilor noastre sufletești spre toate cele bune, ca să ne putem mântui. Să ne rugăm și pentru sănătatea și cumințenia noastră și a copiilor și a fraților noștri. De asemenea și pentru pacea și buna înțelegere între toți oamenii; să nu ne rugăm pentru izbândirea noastră în plăceri ușoare, în lucruri rele și nefolosi-

toare, în biruința pornirilor noastre de ură, de mândrie și de invidie împotriva semenilor noștri. **Să ne rugăm să fie cu noi duhul iubirii de Dumnezeu și de oameni, ca să putem răspunde cu iubirea noastră la iubirea lui Hristos Domnul și să sporim în pace și comuniunea cu toți credincioșii și cu toți oamenii cu care ajungem în legă-tură. Căci Duhul Sfânt este puntea de unire între credincios și credincios, e deschiderea și voința de prietenie și de bună înțelegere a celui credincios cu orice om, e cel ce dă fiecărui om un alt dar, dar și pornirea de a folosi darul său spre folosul al-tora.** Duhul e bunul comun al tuturor, e cel în care ne întâlnim și ne simțim toți una. Unde este dezbinare și dușmănie, nu este Duhul. Acolo nu poate fi nici rugăciune adevărată, rugăciune “în duh”. (...)

Sursa: **Pr. Prof. Dumitru Stăniloae**, *Glasul Bisericii*, nr. 5-6/1966, pag. 377-380

Vitamine duhovnicești

De ce creștinul, fie creștinul ortodox, nu mai caută Duhul Sfânt, nu-L cunoaște pe Duhul Sfânt?

(...) **oamenii s-au amestecat cu lumea** și cu faptele lumii acesteia și-n loc să ducă bi-serica în lume – “Cu pace să ieșim” – **în loc să ducă ei duhul păcii pe care îl primim de la Hristos în Liturghie, să-l ducă-n lume, au adus lumea în biserică.** Și în acest fel ne-am încălzit așa de binișor cu toată spurcăciunea lumii, încât neavând învățători care să ne spună că nu aceasta este viețuirea pe care ne-a lăsat-o Dumnezeu, am lu-at de bună și am considerat că ăsta este creștinismul, dar creștinismul este ceva mult mai adânc, mai răscolitor. Așa că dacă oamenii au ajuns să nu mai caute pe Duhul Sfânt, este pentru că socotesc că ceea ce au ei este suficient, și că ce fac ei este chiar creștinismul și viața bisericească. Dar se înșeală amarnic. Pentru că “sunt mulți așa”. Da, sunt mulți așa, dar Ioan Gură de Aur atunci când a fost întrebat: “Dar ce, noi nu ne vom mântui? Numai călugării cei din munți?” Și Ioan Gură de Aur cu multă ironie duhovnicească le spune: “Dar cine-a zis că toți se vor mântui?”. Așa și noi, să nu că-dem în ispita autosuficienței, că ceea ce facem noi este ceea ce trebuie chiar dintru început, ispita să lăsăm la o parte sfinții, să lăsăm la o parte Evanghelia și să nu că-dem în ispita de a spune: “Aceasta a fost cândva, astăzi nu se poate, sunt alte vremu-ri. Atmosfera culturală ne impune un alt fel de trai și de a vedea lucrurile și credem că și Biserica este timpul să se adapteze și să nu mai fie așa de închistată”. Așa că din cauza ispitei acesteia protesti, oamenii ajung să nu mai caute pe Duhul Sfânt și ajung să-și irosească viața. Se ostenesc, se scoală dimineața, merg la biserică, măcar singura osteneală pe care o fac, dar o fac degeaba pentru că nu știu de ce o fac.

Sursa: **Părintele Savatie Baștovoi**, *extras din interviul realizat la Radio Reîntregirea Alba Iulia*, 21 noiembrie 2003